

Karma på Vesterbro

Prima underholdning i tolv nye værtshushistorier af Dan Turéll

BØGER

Af ERIK SKYUM-NIELSEN

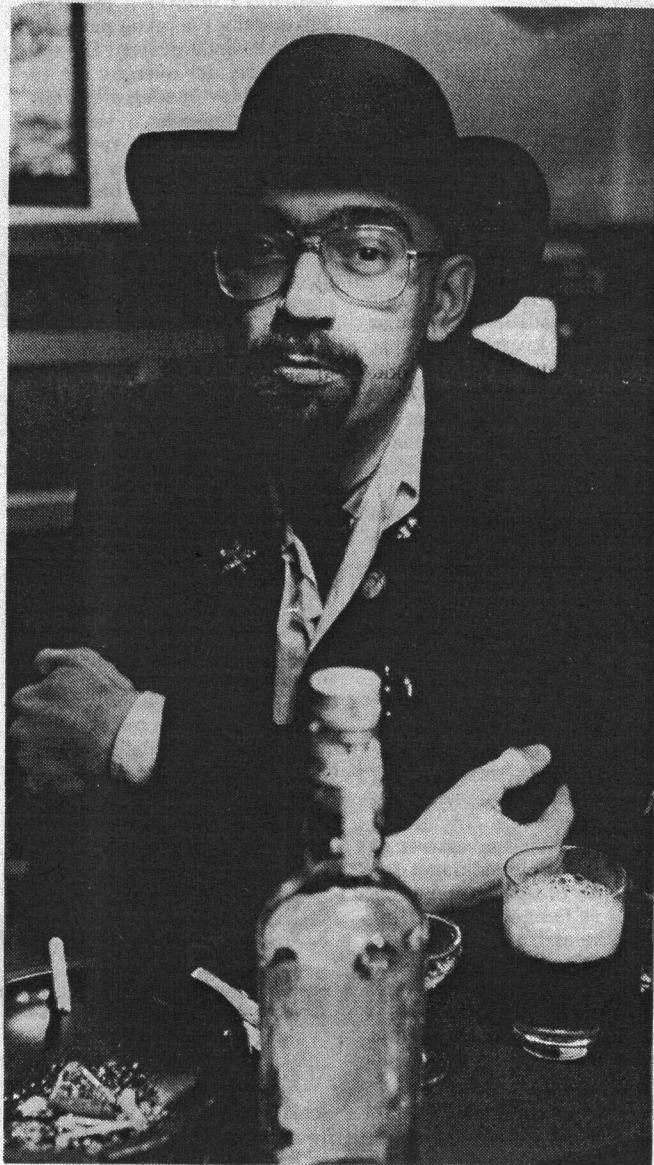
Dan Turéll: Don Dobbeltliv og andre historier fra Stjernecaféen. 140 s. Kr. 138,00. Borgen.

ET VÆRTSHUS på Vesterbro - kaldet Stjernecaféen, ikke fordi det i udpræget grad frekventeres af stjerner, men fordi det nu en gang hedder sådan - danner rammen om de tolv velfortalte og elementært underholdende historier, hvormed Dan Turéll har valgt at fejre sin 39 års fødselsdag.

Omkring bartender Bob - som nogle allerede vil kende fra Dan Turélls kriminelle forfatterskab - grupperer sig en broget kreds af venner og stamgæster. Der er Don Dobbeltliv, som hedder sådan, fordi han har to kvinder og vistnok er af spansk afstamning. Der er Swing med de tre skilsmisser, pensionisten Gamle Harry ved sit faste bord op ad væggen. Og der er Stof-Svend, »en stor tung fyr fra Lille Colbjørnsensgade, der har fået sit navn fordi han sælger tøjstoffer, specielt med henblik på gardiner. Hvis han havde solgt f.eks. dét De først tænkte på, ville ingen have været taktløs nok til at kalde ham Stof-Svend.« Når disse typer, plus nogle stykker til, sidder på Stjernecaféen og sagligt kommenterer døgnets begivenheder og øllets temperatur, er det, som stod tiden stille. Det upåfaldende, trivielle, banale vides ud, så Vesterbro bliver verdens navle og teksten dens sindige puls.

DENNE EFFEKT - som trofaste Turéll-læsere vil nikke genkendende til - opnås ikke så meget gennem episke som gennem lyriske virkemidler. Læst som noveller er de tynde, for nu ikke at bruge stærkere ord. Ikke desto mindre er de en fryd at læse og læse op. En analyse af »Aura for atman« vil vise hvorfor.

I al sin banale enkelhed handler denne tekst om en lidt

DAN TURELL

(Foto: Ebbe Wraae)

vidtløftig pige, Ann, der driver en privat virksomhed som astrolog, kiromantiker og spåkone, idet indtægterne af og til suppleres »med en smule pensionats-virksomhed, eller lad os sige værelses-udlejning, af dén særlige art, der løber for en times tid eller halvanden og oftest ud på aftenen. De bedes bemærke, jeg på ingen måde søger at bagtale hende, men tværtimod med udsøgt finhed undgår betegnelser der kan opfattes nedsættende.«

Samme Ann har sin ganske bestemte opfattelse af en ny beboer i opgangen. »Der er nu noget mærkeligt ved ham« hævder hun. »Noget fjernt. Noget skræmmende. Jeg siger jer, jeg har en fornemmelse...«

Da det en skønne dag viser sig, at den nye genbo praktiserer transcendent meditation, drikker tibetansk bjergte og i øvrigt kalder sig Paraswati Ya-

nanda - skønt han er født Jørgensen - kender Anns begejstring ingen grænser. De gifter sig en uge efter. Bryllupsrejsen går til Tibet. Slut.

Lad mig fremdrage en enkelt sigende detalje. Da Ann en aften på baren sidder og boltrer sig i mystiske begreber som *atman*, *aura*, *karma* og *chakra*, indskyder fortæller-jeg'et kun små høflige spørgsmål, uvidende, men nysgerrig - »fordi man, som min gamle skoleinspektør ofte sagde, aldrig bør forsømme en lejlighed til at lære noget nyt.«

Pointen er, at dette jeg, der taler som Dan Turéll plejer, ikke er Dan Turéll (han ved skam godt, hvad karma er det gamle fliphoved). Novellen skrives ikke, den rables - af en stemme, en rolle, en selvstændig stil. Stemmen kendetegnes ved et hårfint anstrøg af mandschauvinisme, racisme,

københavnneri, anti-intellektualisme og politiker-lede, lige præcis nok til at sikre en »folkelig« identifikation - og dog så lidt at ingen gider hænge forfatteren op på det.

CITATERNE ovenfor rummer typiske eksempler på fortællestilens specielle, overdrevne høflige facon, og på de idelige markeringer af samtalens rum (jeg/De/historien). Men man skal læse hele bogen for at få den fulde nydelse af dens pedantiske digressioner, de underfundige understatemente, de grinagtige indskud og de filurlige citeringer. Der skrives på faste formler og modeller, ja ligefrem parodisk - og alligevel med en autentisk præcision, der kun sjældent svigter. Med syntaktisk drive, rytme, tempofolelse og pausesans traller historien af sted, så den tegner sin stemning, enten det nu er lun humor eller stille melankoli.

Åbenbart er det Dan Turélls karma at snakke. Han kan bare det dér med ord - og leverer sin vare med samme punktligt professionalisme som Keld Heick, Richard Mortensen, Kai Løvring og Anders Bodelsen.

Stiller man psykologiske, politiske eller filosofiske spørgsmål til historierne, smuldrer de til støv. Det er deres svaghed og styrke. *It don't mean a thing, but it really got that swing.*